

رمان‌هایی که اتفاقات سال‌های انقلاب در آنها برجسته است

ادبیات علیه استبداد

انقلاب اسلامی اتفاقی بود که بسیاری از معادلات را در جهان سیاست بر هم زد و تحلیل‌گران را متعجب کرد. انقلابی که سلسله پادشاهان در طول ۲۵۰۰ سال را از بین برد و حکومتی برخاسته از دل يك باور مذهبی را به خواست مردم مستقر کرد. انقلابی که آخرین اتفاق مهم در قرن گذشته بود و به عنوان آخرین انقلاب کلاسیک جهان در قرن بیستم معرفی شد. انقلاب‌هایی که در نقاط مختلف جهان روی داد ریشه‌های یکسان ایدئولوژیک، آنها را به هم متصل می‌کرد، اما انقلاب سال ۵۷ از دیگر انقلاب‌هایی که در قرن گذشته شاهد آنها بودیم به خاطر ریشه‌های دینی آن متمایز می‌شود. انقلابی که به رهبری امام خمینی (ره) رقم خورد و طبقات و اقشار مردم در رقم خوردن آن سهم داشتند. در آستانه ۲۶ دی، سالروز فرار شاه از کشور قرار دادیم، اتفاقی که لرزه‌های شدیدی بر پایه‌های تخت سلطنت انداخت و در کمتر از يك ماه رژیم پهلوی را سرنگون کرد و حکومتی انقلابی بر سر کار آمد. به همین مناسبت مروری بر برخی آثاری که با محوریت انقلاب اسلامی منتشر شده، داشته‌ایم.

یونس فردوس

روزنامه‌نگار

آن مرد با باران می‌آید

وجیهه علی اکبری سامانی در این رمان با ساختن شخصیت يك نوجوان با نام «بهزاد» خواننده را به دل اتفاقات سال ۵۷ می‌کشاند. تحول شخصیت در این رمان از نکات برجسته‌ای است که می‌توان به آن اشاره کرد و نویسنده کوشش کرده تا این اتفاق را دل داستان‌ش بگنجاند. نکته دیگری که بالاتر اشاره کردیم تصویری است که خواننده از شعارهای راهپیمایی‌های انقلاب در داستان می‌بیند و به عبارتی، علاوه بر این که خود را در دل ماجرا می‌بیند نسبت به آنها آشنایی ضمنی نیز پیدا می‌کند. این رمان را نشر کتابستان معرفت منتشر کرده است.

آه با شین

محمدکاظم مزینانی در دومین اثر از سه‌گانه انقلاب خود، سراغ روایت زندگی يك مبارز چپ رفته که از دهه ۲۰ تا دهه ۹۰ بخش‌هایی از زندگی‌اش روایت می‌شود. رمانی که از منظر فرم اثری شایسته تحسین است که هر خواننده‌ای را به خود جلب می‌کند. در این رمان خواننده با توانایی نویسنده در ساخت شخصیت و نشان دادن اتفاقات و تفاوت میان نسل‌ها روبه‌رو می‌شود. این رمان را نشر سوره مهر منتشر کرده است.

هزار و يك جشن

ازدواج دوم شاه ایران و حواشی آن شاید در کتاب‌های تاریخ آمده باشد، اما حضور در یکی از جشن‌هایی که به دلیل این اتفاق در نقاط مختلف کشور برپا شده بود، اتفاقی است که کمتر کسی شانس آن را در روزگار فعلی می‌تواند داشته باشد، تا خودش شاهد این اتفاق باشد. محمد محمودی نورآبادی در رمان «هزار و يك جشن» که نشر شهرستان ادب آن را منتشر کرده روایتی از جشن ازدواج دوم محمدرضا پهلوی را در یکی از روستاهای استان فارس بازگو کرده است. رمانی که علاوه بر کشش داستانی آن، بخش‌هایی از تاریخ را برای خواننده آشکار می‌کند.

رویای بعد از ظهر

نیلوفر مالک در یکی از اولین تجربه‌های داستان‌نویسی سراغ سوژه‌ای جالب رفته است؛ سفر در زمان آن هم برای نوجوانی که هیچ شناختی از اتفاقات سال ۵۷ ندارد. ایده اصلی این کتاب بکرو ناب است که نویسنده در اثرش از آن استفاده کرده تا اثری متفاوت را به خواننده عرضه کند. شخصیت نوجوان کتاب اتفاقی در زمان به عقب باز می‌گردد و از قضا وارد خانه‌ای می‌شود که مادرش دخترکی هم سن و سال خودش است. او به بیش از ۳۰ سال قبل بازگشته و اتفاقاتی را مشاهده می‌کند که شاید در کتاب‌ها خوانده است. این رمان را نشر سوره مهر منتشر کرده که هم نوجوانان و هم بزرگسالان می‌توانند مخاطب آن باشند.

اسماعیل

رمان «اسماعیل» اثر مرحوم امیرحسین فردی، درباره شخصیت جوانی با نام اسماعیل از طبقه پایین جامعه است که در کودکی پدرش را از دست می‌دهد. بعد از مرگ پدر، او می‌ماند و مادرش اکرم و محبوب، برادر کوچکش. در جوانی پس از اصرارهای فراوان مادر برای سر و سامان گرفتن به استخدام بانک در می‌آید. در این زمان، عاشق دختری به نام سارا می‌شود و بعد از مدتی به سارا پیشنهاد ازدواج می‌دهد، اما روزی که در پارک نشسته‌اند و درباره ازدواج صحبت می‌کنند، پدر سارا، آن دو نفر را می‌بیند، عصبانی می‌شود و اسماعیل را به شدت کتک می‌زند و در کلانتری از او تعهد می‌گیرد که دیگر سراغ سارا نرود. این مسأله باعث خرد شدن اسماعیل پیش خودش می‌شود تا این که وارد مسجدی می‌شود و این آغاز يك تحول در زندگی و شخصیت اصلی داستان است. در مسجد با جواد، کتابدار مسجد و جوانی مذهبی و ضد رژیم پهلوی، آشنا می‌شود. رفته‌رفته اسماعیل هم مذهبی شده و وارد مبارزات علیه رژیم می‌شود. یکی از نکاتی که در رابطه با رمان عنوان می‌شود تحول شخصیت و دگرگونی در آن است، اتفاقی که در «اسماعیل» امیرحسین فردی به آن توجه شده و خواننده آن را درک می‌کند. در این اثر خواننده با تصاویری از رفتارهای مبارزاتی اعم از کوهنوردی که میان مبارزان سال‌های پیش از انقلاب بسیار بروز داشته یا اجتماعات مذهبی در مساجد و کتابخانه‌ها و میزان بالای مراجعه‌کننده به کتابخانه‌ها برای مطالعه (ناشی از افزایش علاقه به دانستن به خاطر حضور در مبارزات) روبه‌رو و با حال و هوای سال‌های پیش از انقلاب نیز آشنا می‌شود. سوره مهر ناشر این رمان است.

۲۶ دی، سالروز فرار شاه از کشور قرار دادیم، اتفاقی که لرزه‌های شدیدی بر پایه‌های تخت سلطنت انداخت و در کمتر از يك ماه رژیم پهلوی را سرنگون کرد و حکومتی انقلابی بر سر کار آمد. به همین مناسبت مروری بر برخی آثاری که با محوریت انقلاب اسلامی منتشر شده، داشته‌ایم

ظلمت سفید

سرمای طاقت‌فرسای کوهستان‌های غربی کشورمان مشهور است. حال اگر فرد ناآشنایی در این ارتفاعات گرفتار شود، حسابش با کرام‌الکاتبین است. سجاد خالقی در این رمان دو شخصیت خود را برای چند روز در دل کوهستان‌های برف گرفته استان کهگیلویه و بویراحمد قرار داده تا خواننده از دل سرما راه نجاتی پیدا کند. رمانی که روزهای سرد آن مصادف با روزهای پیروزی انقلاب اسلامی است. مبارزه شخصیت‌های اصلی (تاراز و مهرداد) با سرما در واقع تمثیلی از ایستادن در برابر سختی‌ها و رسیدن به هدف است. این رمان دو دوره تاریخی را پیش چشم خواننده قرار می‌دهد، یکی دوران مشروطه و دیگری روزهای مبارزات انقلاب! دو نکته مهم درباره این رمان جغرافیای بومی و لهجه و گویش شخصیت‌های اصلی است. اتفاقی که در رمان‌های امروز کمتر شاهد آن هستیم. این رمان را نشر کتابستان معرفت منتشر کرده است.

